تعبیر «النعوت لا تلیق بہ الا باللہ» و مسألهی نفی تشبیه

نعوت ذات منشأ نعوت مقابلی مادون العرش

استاد: این روایت خیلی مهم است؛ جمعش با سائر مطالبی است که آنها هم در روایت هست. حضرت فرمودند: «اَلنَّعُوتُ نُعُوتُ الذّاتِ لا تَلیقُ إلاّ بِاللّهِ وَ أَسْمَاؤُهُ جارِیَةٌ عَلَی الْمَخْلُوقِینَ»[1]. این روایت کم نیست. یکی از روایاتی است که صفات را برای خدا ثابت میکند. خُب، این همه کامل الاخلاص، نفی الصفات هستند! درحالیکه ظاهر این روایت درست مقابل این است. میگویند تنها و تنها این صفات برای خداوند است؛ اگر هم در خلقت، یک جایی وصف میکنیم، همه برای او است. این یعنی چه؟ آیا مرتبهی مادون نفی صفات را مطرح میکند؟ مانعی ندارد. یعنی بگوییم این روایت، کلاسی را میگوید که مادون نفی صفات است. این یک جور توجیه است.

شاگرد: شاید هم بالاتر باشد.

استاد: شاید هم بالاترش باشد. یعنی ثبوتا این احتمال هست که این روایت مطلب بالاتری را میگوید. اندازهای که من میفهمم این است: در اوصاف و اموری که ما از آنها درک داریم، در مادون العرش، اوصاف همه در موطن مقابلات هستند و برای ما راهی جز این ندارد. اما خدای متعال به علم الهی خودش یک درکی از اوصاف دارد. عبارات ضیق است؛ میخواهم مقصود را برسانم. آن درکی که او از اوصاف دارد، اصلاً اوصاف مقابل هم نیستند. نیازی هم به مقابله ندارند. آن اوصاف جور دیگری هستند. بذری هستند. همهی این تعبیرات، غیر صحیح و مسامحهای است. ولی برای اینکه مقصود را نزدیک [به اذهان] کنم، عرض میکنم. آنها هستند که بذری هستند که در مادون العرش اوصاف ظهور پیدا کند. آنها هستند که مبدأ همه چیز هستند. اما طوری نیست که ما و حتی بساط عقل بخواهد برای آنها یک دستگاه استنتاج و علم به پا کند. اگر این روایت برای آنجا باشد، این تفاوت را دارد.

ادامهی این مباحث بر عهدهی فکر و ذهن شریف خود شما باشد. حضرت میفرمایند:

[1]. شیخ صدوق، التوحید، ص۱۴۰: «عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ وَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ قَالَا: سُئِلَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ ع عَنِ الْمَلَائِكَةِ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ هُمْ أَرْبَعَةٌ مِنْ أَرْبَعَةِ آلَافٍ وَ هُمْ أَرْبَعَةُ آلَافٍ مِنْ أَرْبَعَةِ آلَافٍ فَقَالَ نَعَمْ وَ اللَّهُ يَزِيدُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ».

بازبینی #1
ایجاد شده 27 ژوئیه 2024 14:53:49 توسط ... .
به روزرسانی شده 27 ژوئیه 2024 14:54:32 توسط ... .